

УДК 811.161.2'243'373.46:069.02:37.018.556

УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛЕКСИКА МУЗЕЙНИЦТВА ЯК НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Іванна Фецько

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра українського прикладного мовознавства,
вул. Університетська, 1, кімн. 233, 79001 Львів, Україна,
тел.: 032 239 43 55
ел. пошта: ivanka_fy@ukr.net*

Проаналізовано труднощі, що виникають у студентів-іноземців, які вивчають українську термінологію музейництва, описано різні прийоми семантизації фахової термінологіки і запропоновано систему завдань для вироблення практичних умінь та навичок уживання музейних термінів.

Ключові слова: музейна термінологіка, прийоми семантизації, завдання.

Як відомо, мова і думка, мова й історія, мова і культура – нероздільні. У мові відображається життя суспільства. Оскільки мова – це соціальне явище, вона обслуговує суспільство у всіх його галузях і є віддзеркаленням суспільної свідомості, реагує на зміни в різноманітних сферах громадського життя [1: 326]. Наша Україна гостинно відчинила двері всім охочим навчатися в її вищих навчальних закладах. Розширення міжнародних зв'язків, необхідність спілкування людей різних національностей, потреба ознайомлення з культурними традиціями та особливостями держави, в якій вони перебувають, пришвидшує процес вивчення іноземцями української мови. Саме тому одне з визначальних завдань у процесі вивчення іноземної мови полягає у проникненні в культуру нашого народу, адже іноземні студенти є носіями іншої культури.

Уміння й навички використовувати фахові слова потрібно розглядати як найважливіший і невід'ємний компонент змісту навчання іноземної мови, а їхнє формування саме і є метою опанування лексичним матеріалом, що свідчить про певний рівень володіння мовою [6: 17].

У процесі вивчення української мови як іноземної особливої уваги потребує засвоєння її термінологічної лексики, передусім термінологіки тієї галузі, фахівцем з якої готується стати студент-іноземець. Серед широкого пласту термінологічної лексики української мови, яка надає іноземцеві національно-культурну інформацію, важливе місце належить музейній справі. Відповідно, з'являється потреба в інтенсифікації навчального процесу, в актуалізації та оновленні навчальних програм, матеріалів, у створенні відповідних навчальних підручників та посібників, що мають готувати студентів-іноземців – майбутніх працівників у галузі музейництва, а також істориків, геологів, біологів, географів, літературознавців, мистецтвознавців та фахівців архівної й бібліотечної справи, тобто всіх, кому потрібні знання музейної термінологіки, – до професійного спілкування, до набуття навичок професійно орієнтованого мовлення, а також – задовольняти навчальні потреби студентів, стимулювати їхню активність. Тим більше, що фахова спрямованість навчання є однією з провідних тенденцій у викладанні української мови як іноземної [4: 138].

Проблема засвоєння музейної термінології пов'язана не лише з методикою викладання української мови як іноземної, а й з актуальними проблемами сучасного термінознавства. Термінологічні пласти національної лексики останніми десятиліттями активно й усебічно досліджують такі українські термінологи, як І. Волкова, С. Дорошенко, Т. Дячук, І. Кочан, О. Литвин, Н. Овчаренко, І. Янків та ін. Студіювання галузевих терміносистем у курсі української мови як іноземної проводили Н. Яніцька (соматична термінологія) [12], Л. Синишин (астрономічна) [10], З. Куньч (науково-технічна) [3], З. Мацюк (сакральна) [5], О. Туркевич (термінологія методики викладання української мови як іноземної) [11] та ін. Незважаючи на здобутки в різних галузях знання, музейна термінологія ще не була об'єктом дослідження в системі української мови як іноземної. Крім лінгвістичних аспектів вивчення музейної термінологічної системи, актуальним є методичний аспект – опанування цієї термінології студентами-іноземцями, адже знання термінології є складовою професійної компетенції високоосвіченого фахівця.

Мета статті – розглянути термінологію музейництва як об'єкт навчання української мови іноземних студентів, запропонувати рекомендації щодо її вивчення та закріплення в процесі викладання.

Зазначмо, що терміносистема музейництва все ще знаходиться на стадії розвитку, свідченням чого є недостатність спеціальних праць у галузі музейництва. Лише нещодавно, у 2003 р., побачили світ лексикографічні праці „Природнича музейна термінологія: Словник-довідник” О. Климишина та у 2012 р. – „Словник-довідник термінології музейництва” Р. Микульчика, П. Слободяна, Є. Діденко, Т. Рака, що вказує на відносну „молодість” музейництва як галузі наукового знання.

Як зазначає З. Куньч, засвоєння студентом-іноземцем української термінології свого фаху ускладнюється кількома чинниками. По-перше, в повсякденному спілкуванні іноземного студента термінологія не звучить. По-друге, засвоєння іноземцями українських термінів призводить до труднощів через невпорядкованість і недостатню усталеність окремих терміносистем. Деякі питання термінотворення й правопису українських термінологічних одиниць сьогодні є дискусійними, і студент-іноземець може заплутатися в розмаїтті думок і теорій. По-третє, студент вивчає фахову мову не лише на заняттях з української мови, але й під час вивчення спеціальних предметів. Тому засвоєння термінології відбувається через лекції або коментарі викладача фахових дисциплін. Поради й настанови різних викладачів можуть відрізнятись, і це, звичайно, не сприятиме кращому засвоєнню відповідної термінології. По-четверте, набуваючи навичок професійної роботи під час виробничої практики, іноземний студент може зіткнутися з виробничо-професійним жаргоном, в якому певні поняття мають свої назви, відмінні від термінологічних, які доволі часто не зафіксовані ані в підручниках, ані в словниках. Це так само становитиме очевидну складність для студента-іноземця [3: 198–199].

Українська музейна терміносистема відзначається наявністю великої кількості термінів-запозичень, багатозначних терміноодиниць, багатокомпонентних терміносполук, а також і таких лексико-семантичних явищ, як синонімія, антонімія, омонімія. Ці явища неодноразово можуть зумовлювати певні труднощі в іншомовній аудиторії в процесі навчання.

Під час організації викладання і способу подання термінології важливо враховувати етап навчання студентів (початковий, основний, завершальний), рівень їхнього знання загальнонавчальної української лексики, нагромадження словникового запасу тощо. Особливо важливо визначити способи семантизації для розуміння та

засвоєння невідомої чи незрозумілої для іноземців лексики. Семантизацією називають процес і результат повідомлень таких відомостей про мовну одиницю, які дають можливість застосовувати її в певних видах мовленнєвої діяльності. У курсі української мови як іноземної під семантизацією лексики розуміють пояснення значень нових, не зрозумілих іноземцям мовних одиниць різними способами. Під час викладання іноземної мови одним із основних завдань, які повинні розв'язувати, є адекватна семантизація лексичних одиниць [9: 24–25].

У сучасній науці прийнято виділяти перекладні та неперекладні прийоми семантизації. До перекладних прийомів належить переклад терміна чи терміно-сполуки відповідним еквівалентом рідної мови та переклад-тлумачення, при якому, крім еквівалента рідною мовою, пропонують дані про збіг (або розходження) в обсязі значень. Найефективнішим перекладним прийомом семантизації термінологіки є використання **однослівного перекладу**, наприклад: *анкета* – *questionnaire*; *карта* – *map*, *шифр* – *code*, *експонат* – *exhibit*, *муляж* – *waxwork*, *стелаж* – *rack*, *трибуна* – *platform*, *реставратор* – *restorer*, *вольєра* – *aviary* та ін. Переклад, як уважають науковці, є найекономічнішим із семантизаційних прийомів, і його треба використовувати лише тоді, коли неможливі інші прийоми пояснення.

До групи неперекладних прийомів семантизації термінологіки в іншомовній аудиторії належать: пояснення термінів за допомогою наочності, пояснення значень термінів через опис; використання переліку; пояснення видової термінооддиниці через родову; добір синонімів; добір антонімів; указівка на словотвірну цінність терміна; вказівка на внутрішню форму терміна; використання контексту та ін.

Семантизацію за допомогою **наочності** варто використовувати під час пояснення музейних термінів із яскраво вираженим предметним значенням (напр., пояснення термінів, що позначають: довідкові музейні елементи – *анкета*, *атлас*, *карта*, *музейний буклет* та ін.; музейні предмети, обладнання та устаткування – *гербарний аркуш*, *ковпак*, *медальйон*, *стелаж*, *трибуна*, *тримач*, *турнікет*, *фотоматеріали* та ін.; прилади – *анемоскоп*, *ареометр*, *атмометр*, *мікротом*, *сонцезахисний пристрій* та ін.). Але спочатку потрібно з'ясувати, чи немає таких термінооддиниць (адже вони запозичені) в рідній мові студентів-іноземців, що сприяло б кращому їхньому розумінню та засвоєнню. Зауважмо, що окремі терміни, які використовують у музейній терміносистемі, можуть активно функціонувати у складі й інших терміносистем, позначаючи при тім інше поняття.

Використання цього прийому семантизації на початковому етапі навчання дає змогу підвищити успішність засвоєння нових термінів. Важливість використання наочності полягає в тому, що вона допомагає встановлювати прямі асоціації між предметом та іншомовним терміном, а відповідно, дає можливість уникати перекладу.

Для семантизації музейної термінологіки не менш важливим є **прийом опису**, який має форми логічної дефініції (визначення), тлумачення та коментаря. Використання прийому логічної дефініції є можливим лише за наявності в іноземних студентів певного рівня сформованості комунікативної компетенції в музейній галузі. Щоб обмежити застосування цього прийому в процесі викладання української мови як іноземної, існує декілька методичних прийомів. По-перше, формування дефініції є досить складним для викладача й передбачає високий рівень знань, умінь та навичок у студентів-іноземців. По-друге, визначення (дефініція) інколи буває доволі складним, що пояснюється необхідністю деталізації значення терміна, а це є негативною особливістю прийому семантизації. І, по-третє, пояснення нових термінів через розкриття їхнього значення не дає достатньої впевненості в тому, що всі студенти

правильно зрозуміють його. Тому під час вивчення музейної термінології доцільно використовувати тлумачення, яке, на відміну від логічної дефініції, відзначається меншою строгістю та можливістю більш вільного добору засобів пояснення, або коментар, наприклад: *інсектарій* – приміщення для розведення комах і спостережень за ними [2: 78], *картотека* – система карток з довідками, обліковими чи іншими даними [2: 83], *індивідуальна підставка* – підставка під окремих експонат, яку використовують з метою виділити цей експонат [7: 43], *стелаж* – музейні меблі, полиці на кілька ярусів [7: 106], *тумба* – шафа невеликих розмірів [7: 113], *світлотехнічна апаратура* – окремі прилади або системи, які забезпечують загальне та/або рухоме освітлення експозиції та місцеве підсвічення [7: 102] та ін.

Однак окремі прийоми семантизації мають свої особливості під час вивчення термінології. Щодо функціонування **синонімів** у термінологічних підсистемах, деякі науковці визнають небажаність цього явища. На їхню думку, виникнення синонімів є результатом словникової надмірності. Інші відзначають, що абсолютне вилучення синонімії з терміносистеми може тільки функціонально послабити її, а не вдосконалити. Однак у засвоєнні іноземцями української термінологічної лексики синонімія відіграє велику роль. Синоніми допомагають урізноманітнити науковий текст. Найціннішими є терміни-синоніми, один з яких – власне український, а інший – іншомовний за походженням, тому що іноземець уже знає інший термін на позначення того самого поняття: *адаптація* – *приспосовання*, *індекс* – *показчик*, *континент* – *материк*, *музеологія* – *музеєзнавство*, *раритет* – *рідкісний предмет*, *фальсифікат* – *підробка* та ін. Пояснення семантики треба починати від терміна іншомовного походження, поступово здійснюючи перехід до власне українських термінологічних. У процесі семантизації музейної термінології іноземцям варто пропонувати також синоніми на рівні паралельного вживання терміносполуки та абрєвіатури: *експозиційно-допоміжний матеріал* – *ЕД*, *книга вступу* – *КВ*, *книга надходжень* – *КН*, *Міжнародна рада музеїв* – *МРМ*, *сонцезахисний пристрій* – *СЗП*, *тематико-експозиційний план* – *ТЕП* та ін. На такі терміни студенти-іноземці можуть часто натрапляти під час роботи як із фаховою, так і з навчальною літературою цієї галузі, тому важливо пропонувати студентам такі синонімічні варіанти музейних термінів для кращого їхнього розуміння.

Недоліком семантизації за допомогою синонімів є те, що вона може мати неточний характер, часом відмінності між синонімами потрібно додатково коментувати. Найефективнішим цей прийом буде під час вивчення термінології на основному й завершальному етапі навчання. Вивчення та розуміння синонімічного матеріалу дасть змогу студентам-іноземцям засвоїти синоніми української термінології музеєзнавства, зрозуміти їхнє значення та особливості вживання. Тому досконало оволодіти українською мовою без засвоєння синонімів на належному рівні іноземці не можуть.

З огляду на системність як одну з найважливіших ознак термінології ефективним прийомом семантизації музейних термінів є використання **антонімів**. У терміносистемі музеєзнавства наявні антоніми, які активно функціонують на рівні однокомпонентних термінів (*акцесія* – *деакцесія*, *асиміляція* – *дисиміляція*, *еміграція* – *імміграція*, *монтаж* – *демонтаж*, *реставрація* – *дереставрація* та ін.) та терміносполук (*акт прийняття* – *акт передачі*, *вертикальна вітрина* – *горизонтальна вітрина*, *відновні ресурси* – *невідновні ресурси*, *монтаж виставки* – *демонтаж виставки*, *препарати сухі* – *препарати мокрі*, *природне освітлення музеїв* – *штучне*

освітлення музеїв та ін.). Засвоєння спеціальної термінологіки антонімічними парами сприяє кращому розумінню значень терміноодиниць та їхньому запам'ятовуванню. Зауважмо, що такий спосіб семантизації можливий тільки тоді, коли термін-антонім, за допомогою якого семантизують нову термінологіку, вже відомий іноземному студенту [4: 142].

Для пояснення термінологіки музейництва можна використовувати також і **прийом вказівки на родові слова**, тобто зарахування терміна до певної лексичної групи без коментування ознак, які відрізняють предмет, що названо цим терміном, від предметів, названих іншими термінами цієї ж групи: *експозиційний пояс* – частина стіни експозиційного приміщення, *екскурсант* – учасник музейної екскурсії, *науково-методичний відділ музею* – науковий підрозділ державного музею, *бібліотека музею* – науково-допоміжний підрозділ музею, *заповідна зона* – частина музейної території та ін.

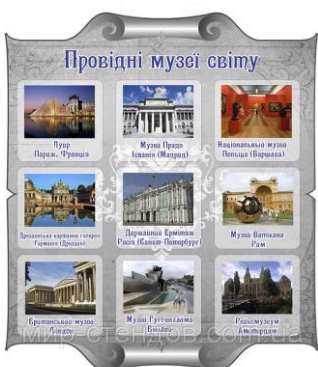
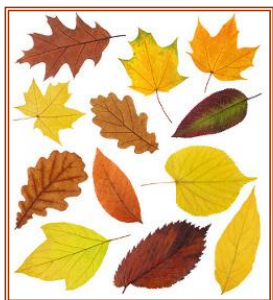
Тісно пов'язаний із прийомом вказівки на родові слова **прийом переліку**, тобто перерахування терміноодиниць, які означають або частини того, що позначено терміном, яке семантизують (ціле через частини), або ж видові поняття стосовно того, що позначено ним (родове через видові) [9: 25], наприклад: *довідкові музейні елементи: атлас, буклет, експлікація, експозиційна легенда, етикетка, іконотека, карта, обліковий номер, орієнтаційна таблиця, тезаурус музею, топографічний шифр, фонотека та ін.; прилади: аудіогід, автогід, анемограф, анемометр, анемоскоп, анероїд, ареометр, атмометр, курвіметр, мікроскоп, мікротом, планетарій та ін.; мінерали: азбест, алмаз, аметист, галіт, гіпс, гірський кристаль, графіт, доломіт, корунд, лазурит, малахіт, опал, пірит, рубін, сапфір, сидерит, сильвін, тальк та ін.; паспорт: музейний паспорт, уніфікований паспорт, реставраційний паспорт та ін.*

Для семантизації термінологічної лексики музейництва меншою мірою можливе використання **прийому вказівки на словотвірну цінність слів**. Цей прийом сприяє розвитку здібностей мовного здогадування в іноземців і допомагає значно збагатити словниковий запас студента. Прийом вказівки на словотвірну цінність слів має такі форми: повідомлення студенту словотвірного значення, наприклад, за допомогою суфікса *-к(а)* можуть утворюватися терміни на позначення осіб жіночої статі від іменників – назв осіб чоловічої статі (*відвідувач музею* – *відвідувачка музею*, *екскурсант* – *екскурсантка* та ін.), утворення термінів, що позначають осіб чоловічої статі за професійною ознакою чи за видом діяльності від дієслів (*засновувати* – *засновник (засновник музею)*, *зберігати* – *зберігач (музейний зберігач)*, *доглядати* – *доглядач (музейний доглядач)* та ін.); вказівка на морфемний склад терміноодиниці (*ви + суш + ува + нн + я* та ін.) тощо.

Як бачимо, кожен із прийомів семантизації має свої переваги й недоліки. Ось чому неможливо знайти такий прийом семантизації нових терміноодиниць, який був би ефективним на 100 %. Вибір прийому семантизації залежить від цілої низки чинників, насамперед від особливостей самого терміна: його форми, змісту, сполучуваності, збігу або розбіжності з терміноодиницями рідної мови іноземних студентів. Оптимальність певного прийому семантизації кожного визначеного терміна відзначається його економічністю й надійністю: що менше зусиль і часу потрібно для розкриття значення нового терміна, що точніше іноземні студенти розуміють його зміст, то кращий спосіб семантизації обрав викладач [6: 96].

Автоматизації дій сприятиме розроблення системи вправ і завдань, спрямованих на засвоєння музейної термінологіки, формування лексичних та граматичних навичок і водночас мовленнєвої компетенції студентів-іноземців, наприклад:

Завдання 1. Назвіть музейні предмети, зображені на малюнках.
Користуйтеся довідкою:

Довідка

гербарій, жива картина, колекційна зброя, музейна вітрина, муляж, стенд.

Завдання 2. Прочитайте слова і в кожному рядку підкресліть одне з них, що не підходить за значенням:

✚ власник музею, директор музею, опудало, музейний зберігач, лектор-екскурсовод;

✚ книга відгуків, книга нових надходжень, колекція, книга реєстрації актів, книга тимчасових надходжень;

✚ археологічний музей, історичний музей, природничий музей, музейна робота, мистецький музей;

✚ приватний музей, архів музею, бібліотека музею, лабораторія музею, реставраційна майстерня;

✚ шафа, тумба, підставка, стелаж, трибуна, екскурсія, музейна вітрина, стенд.

Завдання 3. Виберіть з переліку слів назви лише тих осіб, які пов'язані з музейною справою:

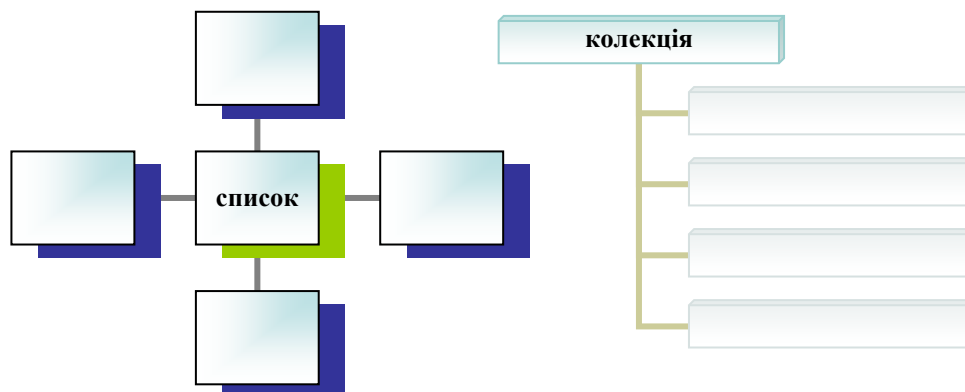
Музейний зберігач, будівельник, реставратор, офіціант, фондовик, кондуктор, музейник, лектор-екскурсовод, викладач, архітектор, секретар, власник музею, відвідувач музею, хранитель, вихователь, художник експозиції, фотограф.

.....
.....
.....

Завдання 4. Доповніть словосполучення прикметниками:

.....музей; виставка;
..... екскурсовод; зал;
..... екскурсія; колекція;
..... вітрина; буклет.

Завдання 5. Доберіть синоніми до запропонованих термінів:

Завдання 6. Серед переліку слів знайдіть і запишіть антонімні пари:

Акт передачі, акт прийняття, акцесія, асиміляція, вертикальна вітрина, горизонтальна вітрина, деакцесія, демонтаж, дереставація, дисиміляція, мокрі препарати, монтаж, настінна вітрина, природне освітлення музеїв, пристінна вітрина, реставація, сухі препарати, штучне освітлення музеїв.

Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –
Ⓢ –

Завдання 7. Від іменників утворіть прикметники:

Музей –, виставка –,
експозиція –, археологія –,
монтаж –, реклама –

Завдання 8. Поєднайте ліву і праву частину як власне термін та його дефініцію:

1) гербарій	а) опитувальний аркуш із переліком питань для виконання економічних, соціологічних та ін. обстежень;
2) приватний музей	б) працівник музею, який показує відвідувачам музейні експозиції тощо, коментуючи експонати;
3) вертикальна вітрина	в) тип музею, фонди й приміщення якого перебувають у власності приватної особи;
4) анкета	г) переважно висока музейна вітрина, яку оглядають через прозорі вертикальні стінки;
5) екскурсовод	д) систематична колекція спеціально зібраних, засушених і змонтованих на аркушах паперу рослин.

Завдання 9. Доповніть діалоги:

–
.....?
– Я хочу оглянути колекційний зал.

–
.....?
– Так, у нас можна фотографувати.

–
.....?
– Для дітей вхід безкоштовний.

–
.....?
– Так, для дітей вхід безкоштовний.

–
.....?
– Нам потрібен екскурсовод.

–
.....?
– Ні, квиток коштує 10 гривень.

Завдання 10. Знайдіть та запишіть 6 термінів, пов'язаних з назвами довідкових музейних елементів та інформаційних структур:

І	К	О	Н	О	Т	Е	К	А	К
Т	Д	И	Ю	І	Ф	Г	Ь	В	Г
П	Л	С	А	М	К	А	Р	Т	А
О	Ц	Н	Н	Л	А	Б	К	Е	І
К	Б	У	К	Л	Е	Т	К	З	Д
А	О	Л	Е	М	Д	А	Д	А	Ш
Ж	О	В	Т	Р	Д	Р	Ь	У	И
Ч	Д	А	А	Т	Л	А	С	Р	Ф
И	П	Л	Б	Ж	Ц	Г	Т	У	Р
К	А	Т	А	Л	О	Г	К	С	О

●
●
●

●
●
●

Завдання 11. Прочитайте текст повідомлення електронної пошти. Підкресліть незрозумілі вам слова і з'ясуйте їхнє значення:

Від кого: marichka29@gmail.ru
Кому (e-mail): natalija@ukr.net
Тема: Екскурсія в музей!!!

Текст:

Привіт, Наталко! Як у тебе справи???

Вчора я із сестрою ходила в історичний музей. Ми бачили речі, якими користувалися в давні часи: монети, жіночі прикраси, зброю, посуд.

Дуже цікаво було побачити народний одяг, прекрасні вишивані сорочки, рушники, вироби з дерева, наприклад, меблі. Козацькі шаблі, пістолети, люльки – все це дуже хотілося потримати в руках. У музеї багато книг та документів, які розповідають про історичні події України та історію нашого міста. Виявилося, що навіть назви старих вулиць міста мають своє походження та свою історію.

Екскурсію ми були дуже задоволені й одразу відчувли зв'язок із багатьма поколіннями людей, які жили протягом століть на нашій рідній землі та створювали її красу.

Якщо маєш вільний час, можемо піти на екскурсію в музей декоративно-ужиткового мистецтва!!! Буду чекати твоєї відповіді!!!

Твоя подруга, Марійка 😊

Завдання 11.1. Дайте відповідь „Так” чи „Ні” відповідно до тексту повідомлення:

Наприклад, Марійка ходила в музей із сестрою → Так;

1. У музеї дівчата бачили предмети, якими користуються зараз →
2. Їм було дуже цікаво побачити картини, посуд, музейні стенди →
3. У музеї багато книг та документів →
4. Про історичні події України розповідають музейні вітрини →
5. Дівчата під час екскурсії дізналися, що навіть назви старих вулиць міста мають свою історію →
6. Під час екскурсії вони відчувли зв'язок із наступними поколіннями →

Завдання 11.2. Випишіть з тексту повідомлення слова, що позначають назви музейних предметів:

.....
.....
.....

Завдання 12. Утворіть речення:

Наприклад: мій брат – бути – архів – музей: Мій брат був в архіві музею.

.....

▶ її бабуся – працювати – лабораторія – музей:

.....

▶ хлопці – загубити – ключ – бібліотека – музей:

.....

▶ студент – вивчати – архітектура – музей:

.....

▶ викладачка – принести – книжка – музейний – справа:

.....

▶ ми – володіти – термінологія – музейництво:

.....

▶ брат – прийти – музей – історія та релігія:

.....

▶ друзі – подібати – реставраційний – майстерня:

.....

▶ батьки – оглядати – художній – колекція:

Наголосімо на тому, що такі завдання потрібно пропонувати лише тим іноземним студентам, які вже досягли високого рівня володіння музейною термінологікою і спрямовують свою подальшу діяльність у сферу музейної справи. Всі завдання варто пропонувати в такій формі, щоб студент-іноземець завжди чітко розумів, де, коли й для чого він може використовувати певні конструкції у своєму реальному мовленні. Під час розташування завдань важливо дотримуватися принципу комунікативної організації завдання, коли мовні ситуації, які сформовані у вигляді завдань, співвідносяться з потребами майбутнього мовленнєвого спілкування іноземних студентів [13: 75].

Отже, термінологічна лексика становить більшу частину словника будь-якої мови. Знання термінологіки вже сьогодні необхідні фахівцям різних галузей і музейної зокрема. Термінологічна компетентність, якої набувають у вищих навчальних закладах іноземні студенти, є базовою в їхній подальшій науковій та професійно-фаховій діяльності. Навчання мови спеціальності передбачає оптимальну організацію процесу презентації, розпізнавання та засвоєння термінологічної лексики, актуалізацію комунікативно важливої в її межах міжнародної термінології, що в комплексі сприяє формуванню в іноземних студентів прогностичних умінь та навичок, необхідних для самостійного опрацювання літератури професійного спрямування засобами української мови як іноземної.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гуцол М.І. Методика викладання іноземної мови для студентів-іноземців у вищих медичних навчальних закладах / М. І. Гуцол // Проблеми навчання іноземних студентів у медичних вищих навчальних закладах України : Всеукраїнська конференція, 19–20 квітня 2002 року : Матеріали конференції. – Тернопіль, 2002. – № 3. – С. 326–329.
2. Климишин О. С. Природнича музейна термінологія : словник-довідник / О.С. Климишин. – Львів, 2003. – 244 с.
3. Куньч З. Системне вивчення науково-технічної термінології у роботі зі студентами-іноземцями / З. Куньч // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2008. – Вип. 3. – С. 198–202.
4. Лагута Т. М. Вивчення туристичної лексики у курсі російської мови як іноземної / Т. М. Лагута, О. М. Вержанська // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. І. Каразіна. – Х., 2010. – № 16. – С. 137–146.
5. Мацюк З. Сакральна лексика як об'єкт вивчення в курсі української мови як іноземної / З. Мацюк // Науковий вісник Чернівецьк. нац. ун-ту ім. Ю. Федьковича : зб. наук. праць. – Чернівці, 2010. – Вип. 506–508. – С. 303–307.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
7. Микульчик Р. Словник-довідник термінології музейництва / Р. Микульчик, П. Слободян, С. Діденко, Т. Рак. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 128 с.
8. Мовчан М. Структура заняття з української мови як іноземної. Роль і функції викладача у процесі викладання української мови / М. Мовчан // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 72–76.
9. Процик І. Презентація нової лексики в лінгводидактиці для чужоземців / І. Процик // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 24–30.
10. Синишин Л. Астрономічна лексика української мови та її вивчення в курсі української мови як іноземної / Л. Синишин // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2008. – Вип. 3. – С. 214–218.
11. Туркевич О. Становлення термінологіки методики викладання української мови як іноземної (на матеріалі діаспорних навчальних посібників) / О. Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2010. – Вип. 5. – С. 175–179.
12. Яніцька Н. Вивчення соматичної лексики в курсі української мови як іноземної / Н. Яніцька // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 114–118.

Стаття надійшла до редакції 07.02.2014

доопрацьована 17.02.2014

прийнята до друку 27.02.2014

UKRAINIAN TERMINOLOGY OF MUSEUM STUDIES AS MATERIAL FOR TEACHING THE UKRAINIAN LANGUAGE TO FOREIGN STUDENTS

Ivanna Fetsko

*Ivan Franko National University of Lviv,
Department of Applied Linguistic,
1 Universitetska Str., room 233, 79001 Lviv, Ukraine,
phone: 032 239 43 55
e-mail: ivanka_fly@ukr.net*

The article analyses major difficulties foreign students are faced with in the course of studying Ukrainian terminology of museum. The paper describes various ways of semanticizing professional terms. The author proposes a system of assignments aimed at developing practical habits and skills of employing museology terms.

Key words: term lexemes, museology terms, ways of semanticization, assignments.

УКРАИНСКАЯ ТЕРМИНОЛЕКСИКА МУЗЕЙНОГО ДЕЛА КАК УЧЕБНЫЙ МАТЕРИАЛ ДЛЯ СТУДЕНТОВ-ИНОСТРАНЦЕВ

Иванна Фецо

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
кафедра украинского прикладного языкознания,
ул. Университетская, 1, комн. 233, 79001 Львов, Украина,
тел: 032 239 43 55
эл. почта: ivanka_fly@ukr.net*

Проанализированы трудности, возникающие у студентов-иностранцев, изучающих украинскую терминологию музейного дела, описаны различные приемы семантизации профессиональной терминологии и предложена система заданий для выработки практических умений и навыков употребления музейных терминов.

Ключевые слова: музейная терминология, приемы семантизации, задания.